

O. P. JINDAL SCHOOL, SAVITRI NAGAR
Periodic Test - I (2023 – 2024)

Class: VI
Subject: Sanskrit

MM: 20
Time: 1 Hrs.

Name: _____ Class / Section: _____ Roll No.: _____

General Instructions: All questions are compulsory.

प्र० 1 अधोलिखितं गद्यांशं ध्यानेन पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत—

1+2+2= 5

दिल्लीनगरे अपि एका जन्तुशाला अस्ति। तत्र पञ्जरे सिंहाः गर्जन्ति। तत्र बहवः मृगाः अपि सन्ति। मृगाः चरन्ति इतः ततः च धावन्ति। तत्र गजाः, भल्लुकाः चित्रकाः अपि सन्ति। एकः मयूरः नृत्यन्ति। वृक्षे काकः, चटकः श्येनः च तिष्ठन्ति। कुक्कुटः विचित्रः वदति। कपोतः शुकः च उल्लूकम् पश्यतः।

क एक पदेन उत्तरत—

- अ एका जन्तुशाला कुत्र अस्ति ?
ब विचित्रः कः वदति ?

ख एक वाक्येन उत्तरत—

- अ मृगाः किम् कुर्वन्ति ?
ब वृक्षे के तिष्ठन्ति ?

ग उचितं मेलनम् कुरुत (उचित मिलान कीजिए)—

अ	श्येन	तोता
ब	शुकः	मुर्गाः
स	कुक्कुटः	उल्लू
द	उल्लूकम्	बाज्र

प्र० 2 उचित विकल्पों से रिक्त स्थान भरिए —

1/2x8 = 4

(क) स्वर का दूसरा नाम क्या है ?

अ	हल्	ब	व्यंजन
स	अच्	द	स्पर्श

(ख) स्पर्श व्यंजन में कुल कितने अक्षर होते हैं ?

अ	25	ब	33
स	46	द	13

(ग) अंतस्थ और ऊष्म वर्णों की संख्या कितनी है ?

अ	13	ब	12
स	8	द	10

(घ) दीर्घ स्वर में कितने वर्ण होते हैं ?

अ	4	ब	5
स	6	द	7

(ङ) ट वर्ग का तीसरा अक्षर क्या है ?

अ	त	ब	भ
स	ड्	द	ब

(च) संस्कृत भाषा में कितने पुरुष होते हैं ?

अ	तीन	ब	चार
स	दो	द	एक

(छ) ह्रस्व स्वरों की संख्या कितनी होती है ?

अ	तीन	ब	चार
स	पाँच	द	आठ

(ज) वर्णों के व्यवस्थित समूह को क्या कहते हैं ?

अ	स्वर	ब	व्यंजन
स	वर्ण	द	वर्णमाला

प्र0 3 वर्ण-संयोजन कीजिए-

$\frac{1}{2} \times 4 = 2$

- क छ् + आ + त् + र् + आः
ख अ + न् + अ + ल् + अः
ग म् + अ + य् + ऊ + र् + औ
घ क् + अ + प् + ओ + त् + अः

प्र0 4 दिए गए पदों को जोड़कर वाक्य बनाइए-

$\frac{1}{2} \times 5 = 2.5$

क	ख
गजः :	नृत्यन्ति
सिंहः	विकसति
गायकः	चलति
पुष्पम्	गायति
मयूराः	गर्जति

प्र0 5 सा, ते, ताः का प्रयोग कर वाक्य पूरा कीजिए-

$\frac{1}{2} \times 5 = 2.5$

क	महिलाः धावन्ति ।	_____ धावन्ति ।
ख	सुधा वदति ।	_____ वदति ।
ग	पिपीलिकाः चलन्ति ।	_____ चलन्ति ।
घ	चटके कूजतः ।	_____ कूजतः ।
ङ	जवनिके दोलतः ।	_____ दोलतः ।

प्र0 6 वचन के अनुसार रिक्त स्थान की पूर्ति कीजिए-

$1 \times 4 = 4$

एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
शुनकः	_____	_____
_____	मयूरौ	_____
_____	_____	पेटिकाः
सा	_____	_____